

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., v právní věci žalobce **R. R.**, zastoupeného JUDr. Radkem Navrátilem, advokátem se sídlem Brno, Rooseveltova 564/6, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 427/31, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 3. 2014, č. j. 5484/14/5000-24700-703359, a č. j. 5485/14/5000-24700-703359,

t a k t o :

- I. Žaloby **s e z a m í t a j í**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a shrnutí obsahu rozhodnutí správních orgánů

[1] Základem sporu je návratná finanční výpomoc spočívající v dotaci poskytnuté otci žalobce R. R. (nar. X) na základě *Smlouvy o poskytnutí dotace na rok 1992* ze dne 2. 11. 1992, č. j. 814/92-220, uzavřené s Ministerstvem zemědělství na dotační titul č. 1.1. *Podpora vzniku a rozvoje soukromých tržních hospodářství*. Dotace byla poskytnuta formou bezúročné

půjčky ve výši 2 799 500 Kč, a to na stavbu a stroje. Smlouva byla v průběhu doby doplňována dodatky upravujícími splátkový kalendář. Podle *Dodatku č. 10* ze dne 30. 11. 2005 měl příjemce dotace uhradit splátky návratné finanční výpomoci ke dni 30. 11. 2009 ve výši 192 633 Kč, a ke dni 30. 11. 2010 ve výši 192 634 Kč. Dne 15. 6. 2007 příjemce dotace R. R., nar. X, zemřel. Dne 21. 11. 2012 žalobce (nar. X) uzavřel s ministerstvem *Dodatek č. 11*, podle jehož článku I. na něj byla převedena předmětná smlouva včetně dodatků. V čl. II tohoto dodatku žalobce uznal svůj dluh co do jeho důvodu i výše.

[2] Po provedené daňové kontrole zahájené dne 26. 11. 2012 správce daně (Finanční úřad pro Jihomoravský kraj) shledal, že žalobce coby nástupce původního příjemce dotace neuhradil ke dni 30. 11. 2009 splátku návratné finanční výpomoci ve výši 192 633 Kč, resp. ke dni 30. 11. 2010 splátku návratné finanční výpomoci ve výši 192 634 Kč, čímž se dopustil porušení rozpočtové kázně. Vzhledem k tomu uložil žalobci odvody zadržovaných prostředků státního rozpočtu republiky, a to platebními výměry ze dne 14. 3. 2013, č. j. 915978/13/3000-04707-709520, a č. j. 916155/13/3000-04707-709520. Odvolání žalobce proti platebním výměrům žalovaný zamítl rozhodnutími ze dne 23. 9. 2013, č. j. 23745/13/5000-24700-703359, a č. j. 23746/13/5000-24700-703359.

[3] V návaznosti na uložené odvody správce daně sdělil žalobci předpisy penále za zadržení prostředků státního rozpočtu republiky. Učinil tak

- platebním výměrem ze dne 27. 9. 2013, č. j. 3296910/13/3000-04707-709520, jímž žalobci sdělil předpis penále za zadržení prostředků státního rozpočtu republiky za období od 1. 12. 2009 do 25. 9. 2013 ve výši 192 633 Kč; odvolání žalobce proti platebnímu výměru žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 17. 3. 2014, č. j. 5484/14/5000-24700-703359, a

- platebním výměrem ze dne 27. 9. 2013, č. j. 3297022/13/3000-04707-709520, kterým žalobci sdělil předpis penále za zadržení prostředků státního rozpočtu republiky za období od 1. 12. 2010 do 25. 9. 2013 ve výši 192 634 Kč; odvolání žalobce proti tomuto platebnímu výměru žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 17. 3. 2014, č. j. 5485/14/5000-24700-703359.

[4] Nyní podané žaloby směřují proti rozhodnutím, jimiž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil platební výměry na penále. V jejich odůvodněních žalovaný zejména uvedl, že předmětem přezkoumání platebních výměrů na penále nejsou důvody, na jejichž základě byly uloženy samotné odvody zadržovaných prostředků státního rozpočtu republiky. Rozsah přezkumu platebních výměrů na penále je limitován zejména na otázky, zda penále mělo být vůbec vyměřeno, zda bylo vyměřeno ve správné výši a za relevantní dobu. Žalobcem v odvoláních uplatněné námitky však v podstatě směřovaly proti platebním výměrům na odvody. S těmito se přitom již žalovaný vypořádal v rozhodnutích o odvoláních proti těmto primárním platebním výměrům. Správnosti předpisů penále se pak nedotýká ani žalobcem nově uplatněná námitka, že odstoupil od *Dodatku č. 11* a že tento dodatek je neplatný.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobách

[5] Ve včas podaných žalobách žalobce shodně uvedl, že po smrti otce za něj uhradil finanční částku ve výši 489 120 Kč. Dopisem ze dne 8. 10. 2007 pak požádal o prominutí neuhrazených splátek. Z titulu předmětné smlouvy byla dosud uhrazena částka 2 495 064 Kč

včetně úroků, tj. 76 % z dlužných částek. Stroje a zařízení, na něž byla půjčka čerpána, jsou již zcela účetně i daňově odepsány. Žalobce již od 11. 1. 2012 nepodniká, tedy nepracuje jako soukromý rolník na zemědělských pozemcích. Nyní je veden na příslušném Úřadu práce a byla mu přiznána podpora v nezaměstnanosti.

[6] Již v odvolání žalobce namítl, že Dodatek č. 11 ke smlouvě byl uzavřen v tísní za nápadně nevýhodných podmínek, a že se jednalo o neplatný právní úkon, který se přičil dobrým mravům. Dopisy ze dne 9. 9. 2012 a ze dne 3. 11. 2012 adresovanými Ministerstvu zemědělství vznesl žalobce námitku promlčení nároku dle § 100 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. R. R. starší (nar. X) zemřel 15. 6. 2007 a Ministerstvo zemědělství coby věřitel nepřihlásilo svoji pohledávkou do dědického řízení nebo ji jiným způsobem právně nezabezpečilo.

[7] Na námitku promlčení ministerstvo reagovalo písemným sdělením ze dne 24. 9. 2012, v něm pro případ nepodepsání Dodatku č. 11 žalobcem poukázalo na řešení věci podle trestněprávních předpisů. Při následném jednání konaném dne 25. 10. 2012 na ministerstvu v Praze byl žalobce opětovně upozorněn a poučen o negativních následcích pro svoji osobu v případě nepodepsání dodatku.

[8] Žalobce neměl v úmyslu dodatek podepisovat, o čemž svědčí i jeho námitky promlčení. Dodatek by nepodepsal, pokud by na něj nebyl ze strany ministerstva vyvíjen psychický nátlak. Žalobce neměl potřebu, ani jinou motivaci takový dodatek podepisovat, jelikož mu nepřinášel žádná pozitiva, jen závazky pro jeho osobu.

[9] V souvislosti s podpisem Dodatku č. 11 tak nebyly splněny všechny zákonné podmínky právního úkonu pro vznik práv nebo povinností. Nedošlo ke vzniku závazku, kterým by se žalobce zavázal vstoupit do práv a povinností svého otce, což též písemně sdělil ministerstvu. Z důvodu vyšší právní jistoty se žalobce rozhodl také od smlouvy odstoupit, což učinil písemně dne 7. 11. 2013. Neexistuje tak právní titul, na jehož základě byla napadená rozhodnutí správce daně vydána.

[10] Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobám

[11] Ve vyjádření k žalobám žalovaný plně odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí, neboť žalobce použil stejné argumenty jako v rámci odvolacího řízení. Dle žalovaného žalobce neuvedl žádné porušení zákona, apeloval spíše na etickou stránku věci. Žalobní námitky směřují proti platebním výměrům na odvody, nikoli na penále. Důvody žalobce je možné použít v rámci podání žádosti o prominutí penále. Žalobcovy žádosti o prominutí uložených odvodů byly generálním finančním ředitelstvím zamítnuty. Na základě výše uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žaloby zamítl.

IV. Repliky žalobce

[12] V replikách k vyjádřením žalovaného ze dne 31. 7. 2014 žalobce uvedl, že žalovanému bylo známo, že vzhledem k odstoupení žalobce od Dodatku č. 11 pominuly, resp. nikdy nenastaly účinky tohoto dodatku. Žalovaný však tuto skutečnost nevzal na vědomí, v čemž spočívá nezákonnost jeho rozhodnutí.

V. Jednání

[13] Dne 8. 12. 2015 žalobce před zahájením jednání uvedl, že příslušnému orgánu podá žádost o prominutí vyměřeného penále, a současně navrhl, aby soud jednání odročil. Soud tak učinil. Odročené jednání se konalo dne 20. 9. 2016.

[14] Žalobce opětovně poukázal na hlavní skutkové okolnosti. Zdůraznil, že nebyl aktivně legitimován k podpisu Dodatku č. 11. Ministerstvo zemědělství se nepřihlásilo do dědického řízení, jeho nárok na uhrazení zbytku dluhu se tak promlčel. Z tohoto důvodu stát žalobce nutil k podpisu dodatku s tím, že jediné za této podmínky může být dluh prominut. Žalobce v té době již nebyl podnikatelem. Po vylákání podpisu následovala okamžitá kontrola správce daně. Žalobce taky byl uveden v omyl. Dne 7. 11. 2013 žalobce od Dodatku č. 11 odstoupil. Dodatkem se tak jednak necítí býti vázán, jednak ani neexistuje titul pro příslušenství.

[15] Žalovaný konstatoval, že předmětem řízení je příslušenství, žalobcovy námitky však směřují proti samotným uloženým odvodům, případně vůči Ministerstvu zemědělství. V řízeních, která se týkala odvodů, je přitom již uplatnil. Žalovaný dodal, že žalobce požádal o prominutí penále, této žádosti však Generální finanční ředitelství nevyhovělo, neboť nebyla uhrazena jistina.

[16] Soud konstatoval obsah správního spisu. Žalobce navrhl důkaz spočívající ve výsledku jeho bratra J. R., který jej zastupoval při jednání na Ministerstvu zemědělství, a mohl tak prokázat, jakým způsobem na něj toto ministerstvo vyvíjelo nátlak za účelem podpisu Dodatku č. 11. Tento důkaz soud neprovedl pro nadbytečnost, neboť vzhledem k předmětu řízení (stanovení penále, nikoli odvodu – viz níže) nemohl pro věc nic přinést.

VI. Posouzení věci soudem

[17] Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadená rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správce daně včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloby nejsou důvodné.**

[18] Pro nyní souzené věci je podstatné, že předmětem přezkumu jsou platební výměry, jimiž byly žalobci sděleny předpisy penále za zadržení prostředků státního rozpočtu republiky. Ve vztahu k porušení rozpočtové kázně je penále sekundárním nárokem, který je existenčně spjatý s povinností provést odvod za porušení rozpočtové kázně. Penále je příslušenstvím odvodu, a proto sleduje jeho osud. Pokud bylo penále žalobci sděleno samostatnými platebními výměry, musí veškerá polemika s tím, zda skutečně k porušení rozpočtové kázně došlo, proběhnout v rámci přezkumu rozhodnutí o uložení odvodů, nikoliv rozhodnutí

o sdělení předpisů penále, které na rozhodnutí o uložení odvodů toliko navazují. V rámci přezkumu platebních výměrů, jimiž byly sděleny předpisy penále, nelze přihlížet k námitkám proti zákonnosti rozhodnutí o uložení odvodů za porušení rozpočtové kázně (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 1 Afs 47/2009-45, ve věci „*městys Jimramov*“, ze dne 1. 8. 2011, č. j. 8 Afs 6/2011-86, ze dne 17. 12. 2009, č. j. 7 Afs 129/2009-86, ve věci „*VHC - holding, a. s.*“, či ze dne 7. 8. 2014, č. j. 10 As 48/2014-35; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[19] Rozsah přezkumu platebního výměru na penále odvolacím orgánem i soudem je tedy oproti přezkumu platebního výměru na odvod za porušení rozpočtové kázně limitován a je zaměřen zejména na posouzení, zda penále mělo být vůbec předepsáno, zda bylo předepsáno ve správné výši a za relevantní dobu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2013, č. j. 9 Afs 4/2012-30, ve věci „*Zoologická zahrada Ústí nad Labem*“).

[20] Závěry obsažené v citovaných rozhodnutích kasačního soudu jsou plně aplikovatelné i v nyní projednávaném případě, přičemž zdejší soud neshledal důvodu jakkoli se od nich odchýlovat. Námitky vztahující se k otázkám, které byly (a měly být) předmětem řízení o uložení odvodů za porušení rozpočtové kázně, resp. k otázkám týkajícím se zákonnosti platebních výměrů, jimiž byly žalobci uloženy odvody zadržovaných prostředků státního rozpočtu republiky, nemohly proto být předmětem přezkumu v nynějším řízení. Jimi se zdejší soud zabýval v řízeních o žalobách proti rozhodnutím žalovaného o odvolání proti těmto platebním výměrům (spojená řízení vedená pod sp. zn. 29 Af 82/2013). Rozsudkem ze dne 8. 12. 2015, č. j. 29 Af 82/2013-70, však soud tyto žaloby zamítl. Kasační stížnost podanou žalobcem proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 4. 2016, č. j. 2 Afs 23/2016-34. Proti rozsudku kasačního soudu posléze žalobce brojil ústavní stížností, kterou ovšem Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 13. 9. 2016, sp. zn. II. ÚS 2325/16.

[21] V nyní souzené věci žalobcem uplatněná argumentace v celém jejím rozsahu směřovala ke zpochybnění existence jeho povinnosti uhradit uložené odvody za porušení rozpočtové kázně. Tato povinnost byla založena rozhodnutími o uložení odvodů žalobci, a příslušná rozhodnutí byla právními tituly pro sdělení předpisů penále. Pokud nedošlo ke zrušení těchto primárních rozhodnutí, nemohou být žalobcova tvrzení o neplatnosti smlouvy či Dodatku č. 11, popř. o jeho odstoupení od těchto smluvních instrumentů, z povahy věci úspěšná. Tato rozhodnutí zrušena nebyla, žádnému z žalobcem uplatněných opravných prostředků nebylo vyhověno. Nutno tedy dospět k závěru, že k předpisu penále byl zákonný důvod. Problematiku samotného výpočtu penále pak žalobce nerozporoval.

[22] V zásadě nad rámec uvedeného soud považuje za vhodné k tvrzení žalobce o jeho *odstoupení od smlouvy, resp. Dodatku č. 11* ze dne 7. 11. 2013, poukázat na odůvodnění shora zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2016, č. j. 2 Afs 23/2016-34 (v žalobcově věci). Kasační soud v první řadě konstatoval, že předmětná smlouva o poskytnutí dotace z 2. 11. 1992, je podle svého obsahu a povahy veřejnoprávní subordinační smlouvou, veřejnoprávní smlouvou je proto i Dodatek č. 11. Dále mimo jiné uvedl, že žalobcovo tvrzení, že „*dodatek podepsal v tísni za nápadně nevýhodných podmínek, je irelevantní, neboť zánik veřejnoprávní smlouvy odstoupením od ní z uvedeného důvodu ustanovení správního řádu o veřejnoprávních smlouvách neznají. V úvahu by připadal toliko*

postup podle § 167 správního řádu, tedy podání návrhu stěžovatelem na zrušení dodatku. Ze spisu však neplyne, že by stěžovatel takový postup zvolil.“

VII. Závěr a náklady řízení

[23] Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žaloby jako nedůvodné podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[24] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věcech úspěch neměl (žaloby byly jako nedůvodné zamítnuty), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Nabytím právní moci tohoto rozsudku pozbývají účinků usnesení ze dne 5. 6. 2014, č. j. 29 Af 36/2014-25, a č. j. 29 Af 37/2014-25, jimiž Krajský soud v Brně přiznal žalobám odkladný účinek.

V Brně dne 20. září 2016

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu